

[Qaraba mharibsind Azrbaycann yxsk sviyyli rhbrlrinin xyanti - msahib](#)

Qarabada Azrbaycan v Ermnistan arasnda yeni toqqumalarn balamasnn ardnc "Elpress" .mxbiri beynlxalq v region mslrri zr ekspert doktor Mhmmd li Pru il msahib aparmdr

AranNews- Qarabada Azrbaycan v Ermnistan arasnda yeni toqqumalarn balamasnn ardnc "Elpress" mxbiri beynlxalq v region mslrri zr ekspert doktor Mhmmd li Pru il :msahib aparmdr. Hmin msahibni siz tqdim edirik

Sual: Cnab doktor, bu mnaqinin tarixi kk haradan balayr v ilk mnaqid hans hadislr ba ?vermidir

Cavab: Qaraba, corafiya baxmndan Ermnistan v Azrbaycan lkri arasnda yerln strateji v mhm bir mntqdir. hali trkibi baxmndan da cmiyytinin 80 faizini ermnilr v 20 faizini .mslmanlar tkil edir

il nc Azrbaycan v Ermnistan lkri arasnda ilk mharib baland. Bu qanl mharib Qarabada 20 .soyqrm la ntclndi. Bel ki, mntqd 30 min nfr facili v rkparalayan kild hlak oldu Mnin fikrimc, bu xyant daxildn balad v Azrbaycan Respublikasnn parlamentdn tutmu orduya qdr bir sra yxsk inli rhbrlrinin bu xyantd li vardr. Hr halda hr iki lknin sabiq SSR-dn tz ayrılmasna v yeni mstqil lky evrilmsin diqqt etmkl bu mharibnin sbbini mntqd nzrd tutulan lkri istk v baxlarnda axtarmaq lazmdr. Kssi, bu mharib ba tutdu. Amma btn regional v transregional siyastin hr bir hissind tsir qoydu. Bu raitd siyasi rol mharib .odunu alovlandrmamal idi. Lakin, bu ba verdi

Hr iki lk bir-birini mharibnin balamaqda tqsirldir. Bir trfdn Ermnistan dvlti Qarabada ermni halisinin oxluunu dstavz edrk, mntqd demokratiya yaratma v bu razini Ermnistana birlirmiyi z haqq hesab edir. Ona gr d bel istnilmz hrkti l atd. Digr trfdn d Azrbaycan corafi mvqeyi sas gtirrk, Qaraba mdafi etmyi znn borcu bildi. Amma bzilri var idi ki, bu mharibd Azrbaycan Respublikasnn mumi quruluu leyhin v qar trfin xeyrin siyast iltidi.

.Onlar mharibni daha artq alovlandrd v daha ox nahaq qanlar axdlmasna sbb oldular Hr iki lk rhbrlri v rsmilri gr al v beynlxalq qanunlar sasnda hrkt etsydilr, bhsiz, mharib ba vermyckdi, yaxud ba verdiyi surtd el ilk mrhld onu ydrmaq mmkn olacaqd, he bir lknin bu ziyanlar grmyckdi. Grdymz kimi illr sonra da kl altnda qalm kz kimi bu mharib yenidn .alovlanr v mntqd qan tkilmsin sbb olur

Mntqd insanlarn hlak olmasndan lav, bu mnaqi mntqin siyasi v thksizlik mnasibtlrini d .z tsiri altna alr

Bu mharib il mkirli siyastilr mntqy ayaq ar. Mn xsn bel inanram ki, bu hadis yz faiz xeyir gtrn regionun byk eytan olan sionist rejimdir v illrdir ki, kl altnda qalm kz z xeyrin olaraq .alovlandрмаq istyir

gr insafl thlililr bu hadis bard mnsiflik etslr, grcklr ki, dnya imperializmi Amerikann srkrdliyi v sionist rejimin nkriyi il bu mharibni alovlandrb. Biz, Azrbaycan Respublikasna dost v qarda lk olaraq ne illrdir fryad edirik ki, dvtinizin mxtlif sahlrind qarti v soyqrm sionist rejimin yer vermyin. nki onlar mslman lkri v xalqlar qarında dayanrlar, onlar hiyl, mkir, eytanlq v z maraqlarn izlmk n sizin lkniz glirir. Lakin qarda lk bu szlri eitmdi. Ona gr d bu gnli sionist rejimin gizli v akar li Qaraba mharibsind gnr. Bu yarann stnn almasnda .sbbkar v yenidn mharibnin balanmas n dnya imperializmi il mkdalq edn sionist rejimdir

Sual: Qaraba konfliktinin balad ilk dvrlrd rann rolu n olmur? Bzi millti hrkatlar iddia edirlr ki, ran Ermnistann xeyrin olaraq Azrbaycan xalqna kmyini sirgyir. Bu iddialar ?dorudurmu

Cavab: Mntqd ba vern bu rkardc hadis ba vern zaman nqilabn Byk Rhbri Aytullah Xamenei hzrtlri Qaraba slam torpa adlandrd. O hzrt slam milltlrin ryi yanan bir rhbr kimi Qaraba slamn bir paras adlandrd. Bu proqram rivsind ran slam Respublikas kmk mqsdil Azrbaycan Respublikasna hrbi qvv v mslhtilr gndrdir. Bu maharibd itiriak edrk mlum kild hid verdik. mam Xomeyni (rh) Komitsi btn gc il btn sahlrd bu mharibd Azrbaycana maddi dstk gstrdi. ran slam Respublikasn Qrmz Aypara Cmiyyti Azrbaycan xalqnn drdin rik olmaq n btn gc il Qarabada itirak etdi. z 8 il hr bir demokratiya v insan hquqlarnn xyanti il zlmi ran xalq btn imkanlar il meydana glidi v onu Azrbaycan Respublikas xalqnn .ixtiyarnda qoydu ki, Azrbaycan xalq artq ziyan grmsin

rann byk generallar, o cmlnd Noi qdm, Mnsur Hqiqtpur, htta Mhsin Rizayi cnablar v digr dostlar bu mharibd itirak etdir, 8 illik mharibd oldu kimi vurudular. Baxmayaraq ki, biz Quran aylrin uyun olan etiqadmza gr cihad n hicrt etmidik. Hal-hazrda da hrm mdafiilri xalis slamn bann ucalna xatir Suriya v raqda chalt v tkfirl mbarizd canlarndan keirlr. Hqiqtd slam mktbinin tlimi budur ki, hr harada mzlumun fryadn eitsn, slamn gstriin ml edrk grk ona lbbeyk deysn, onun kmyin yetisn. Biz bu mktbin tlimlri sasnda Qaraba .mharibsind Azrbaycana hrbi v maddi yardm gstrdik, onu dstkldik

Htta bizim elmi mrkz v universitetlerimiz bu mharibnin hqiqtlrini iqlandrmaq v dnyaya atdrmaq n hrkt kedilr. Bu elmi hrktlrdn biri d 2013-c ild Tbriz Universitetinin "Qaraba Beynlxalq Konfrans" keirmk tbsdr. Konfransn elmi festivalnn katibliyin Almaniya, raq, Rusiya, Trkiy, Suriya lklrindn, habel rann bir ox universitetindn n yax bucaqdan baxlm, mharibni dqiq, elmi rh v thlil etmi 165 mqal daxil oldu. O mqallrin abstraktlar nr edildi. Lakin bu beynlxalq konfransn ba tutmas astanasnda Azrbaycan Respublikas trfi rann bu lkdk sfirini ard v konfransn keirilmsi il ciddi surtd mxalif olduunu bildirdi. Halbuki, konfransn keirilmsi v hqiqt Azrbaycann xeyrin idi. Konfransda Qaraban tarixi v burada mharibnin balanmasn aspektlri aradrlrd v bu da Azrbaycann xeyrin tamamlanrd. ran slam Respublikas bu ana kimi mntqd slh v sabitliyin yaranmas n vq v ruh yxskliyi il addm .atmdr

?Sual: Trkiynin v Amerika kimi digr lklrin bu mharibd rolu ndir

Cavab: Mharibnin vvlindn indiy kimi btn hrbi v maddi imkanlar il mharib odunu sndrmy, insanlarn lmn qarsn almaa chd etmy alan ran slam Respublikasn ksin olaraq bir sra lklr bunun ksin ml edirlr. Rusiya, Amerika v Trkiy kimi lklr z pis niyytlrin atmaq n bu mharibni qzdrllar. Bu gnrlri raqn neft barellrini ld etmk n Suriyada pis v irkin fikirli D-l mkdalq edn, z maddi mnblrini minlrl insann kkn dmsi v qann axdlmas il tmin edn Trkiy, digr trfdn is byk eytan Amerikann bal il dnya imperializmi Qarabada mharibni qzdrmaa, Cnubi Qafqazda fitn, itia gclndirmy chd edirlr ki, bununla hm z hrbi silahlarn bu mtqd sata bilsinlr, hm d Suriyada mrn baa vurmu v dalmaqda olan D n tz yer hazrlasnlr ki, bu .terroru qrup qrb qaytmasn v qrb thdid etmsin

Regionda yeni fitnnin yaranmas Azrbaycan, Rusiya, Ermnistan v s. mntq lklrind ixtilafn yaranmasna sbb ola bilr. Bu da dnya imperializminin, xsusil d AB v sionist rejimin izldiyi v .istdiyi mharibnin digr sas thlklrindn biridir

Dnya imperializmi btn gc il chd edir ki, regionda itia v grginlik yaratsn, ran v Rusiyann ban buna qatsn v sionist rejimi bu frstdn istifad edrk Flstind z ilrini asanlqla v arxaynlqla hyata keirsin, bu rejim n thlksizlik evr yaransn. Digr trfdn d mntqd problemlr yaratmaa alrlar ki, Rusiya v ran kimi lklrin Suriya mslrlri kimi mvzularda ban qataraq zlrinin v sionist .rejimi kimi kllrinin mkirli siyastlrini hyata keir bilsinlr

Amerika btn gc il Cnubi Qafqazda yeni mharib yaratmaa tla edir. Bu vasit il qabaqk mharibni z idariliyind saxlamaq istyir. Bu da dnya imperializminin izldiyi mkirli .planlardandr

Digr bir msl budur ki, bir trfdn Rusiyann z mttfiqi olan Ermnistan mdafi etmsi, digr trfdn d

Osmanlı yuxusunu tarixdə gərmə Türkiyə hər iki cəhətdə vurmaq və məharib rəitini zəxeyrin dəyidirmək niyyətində olmasdır. Şəz, bəqa bir problem də vardır və o bundan ibarətdir ki, Türkiyə NATO zəvdr və NATO-nun icazəsi olmadan he i gər bilməz. Ona gər də mntqd bzi ziddiyyətlər vardır. Bu zədn Ermənistan və Azərbaycan dvltləri all olmal, zglrin mntqy mđaxil edib, insanlarn qann tkmsin icaz verməli, zlrı diplomatik yollar və məzakirlrl bir nticy glmlidirlr. Bununla da z dvltrinin .xeyrin olmayan və dmnin lin bhan vern grginliyin qarşn alsnlar, mntqd slh nail olsunlar Sabitlik yaratmaq n n yax yol məharibni dayandırmaq, diplomatik və mədriklik yolların i .salmaqdr

Sual: Ltfn, tən illrd Bak dvltnin rolundan və bə vern xyantlrdn biz dänn. N n Heydr liyev ?məharibnin baa atmasn istməirdi

Cavab: Siyast dnyasnda bir msl vardır. ox heyiflr olsun ki, bu ox lklrin bir ox hadislrind bə tutur. O cmlđn Qaraba məharibsind də bu bə verdi. Bu məharibd bildiyiniz kimi Azərbaycann sabiq prezidenti, onun bzi ordu rəbrlri və parlamentinin bir sra deputatlar məharibnin dayanmasn istməirdi. Bunun da sbbi ran slam Respublikasnn bu mslđ tsirli rol oynamas idi. Onlar bəl dnrđ ki, məharibnin rann vasitsi il baa atd surtd ran, Azərbaycanda tsiri rola malik olacaq. Bunun qarşn almaq n məharibnin davam etdirməyi və zlrin daha ox xeyir .gtrmyi dnrđlr

Amerika, Qafqaz və Yaxın rəqin n byk dmnı, n byk hiylgr tlkdr. Amerika postsovet lklrind .nfuz qazanmaq istyir ki, qarşndak gə qar bir i grsn

Bunlar gəl lklrin z mənasibtlrind nzrd tutduu faktorlardır. Dnya imperializminin plan budur ki, ran slam Respublikasnn trafnda daha məhkəm bazalar yaratsn və bununla da sionist rejimi n thksiz evr yaratsn, rann srhdrlrind yeni məharib və grginliklər yaratmaqla onu sabitsizliklə .qarladsnlar və z nhs siyastlrini icra etsin

Amerikann dmniliyinin kk ox drindir. Amerikann Azərbaycan xalq il dmniliyi onun lham liyevl yox, slam mədniyyəti il dmniliyidir. Azərbaycann dvlət rsmilri diqqətli olmal, siyast iltməli, .mədriklik gstrməli və bilmlidirlr ki, onlarn kinli dmnı mntqd məhariby son qoya bilməz ndiy kimi cinaytkar Amerikann vasitiliyi il hans məhariby son qoyulmudur?! Amma hmi aq-akar bildirmədir ki, lazım glrs, bən mslmanlarn qarşnda dayanacaq və sionist rejimin trf bir !fing də atmasna icaz verməyck